

Glavna godišnja skupština Hrvatskog kemijskog društva za godinu 1953.

Glavna godišnja skupština Hrvatskog kemijskog društva održana je 25. ožujka 1953. u predavaonici Kemijskog instituta Tehničkog fakulteta na Marulićevom trgu 20.

Prisutni: S. Ašperger, G. Bach-Dragutinović, Lj. Barić, M. Božić, J. Bišćan, P. Biljčević, N. Bregant, I. Brihta, E. Cerkovnikov, M. Dubravčić, J. Dugošević, D. Dvornik, I. Dvornik, I. Filipović, W. Fišer, Ž. Fuks, D. Grdenić, M. Grdinić, E. Guštak, V. Hahn, J. Herak, S. Iskrić, L. Ivanček, I. Jambrešić, N. Javor, Z. Jean, V. Johanides, V. Karas, R. Kavčić, M. Kesler, V. Korać, V. Krajovan, M. Kranjčević, J. Kratochvil, S. Kratochvil, F. Krleža, D. Kohlbach, M. Lokar, N. Majnarić, H. Manasse, O. Marijan, Ž. Marković, E. Matijević, K. Mirnik, M. Mudrovčić, R. Munk, M. Murk-Weinert, V. Niče, V. Njegovan, N. Njirić, T. Palmar, K. Pavlič, D. Pavlović, M. Petrić, T. Pintar, N. Plavšić, M. Proštenik, A. Pucić, Z. Radoničić, I. Rajher, E. Rajner, E. Reiner, A. Rodin, B. Rožić, I. Ruždić, P. Sabioncello, M. Samec, K. Schulz, V. Seifert, M. Slunjski, V. Stubičan, D. Sunko, O. Šcedrov, F. Šef, K. Šestan, S. Štefanac, Z. Šternberg, D. Sulc, B. Težak, V. Thaller, Lj. Ubel-Breberina, N. Velikonja, K. Weber, O. Weber, R. Wolf.

Predsjednik Težak otvara skupštinu u 18 sati i 15 minuta, pozdravlja prisutne, a u prvom redu predsjednika Slovenskog kemijskog društva akademika Maksa Sameca, direktora kemijskog instituta Slovenske Akademije, istaknuvši pritom već tradicionalne veze prof. Sameca s društvenom djelatnošću hrvatskih kemičara. Zatim pozdravlja predstavnika Jugoslavenske Akademije u Zagrebu prof. Ž. Markovića, tajnika Slovenskog kemijskog društva Doc. Rajka Kavčiča, predstavnika Društva matematičara i fizičara prof. Vilima Ničea, te predsjednika Društva kemičara-tehnologa N. R. Hrvatske ing. Jovu Dugoševića. Zatim čita pozdravni telegram Društva kemičara NR BiH, te pozdrav prof. Kunca iz Novog Sada.

Prije prijelaza na daljnji rad Težak ističe, da nam je ugodna dužnost zahvaliti se svima, koji su sudjelovali i pomagali pri Sastanku kemičara FNRJ i I. Kongresu za čistu i primijenjenu kemiju N. R. Hrvatske, a u prvom redu:

Dr. Vladimiru Bakariću, predsjedniku Izvršnog vijeća Narodne Republike Hrvatske i pokrovitelju Sastanka kemičara FNRJ i I. Kongresa za čistu i primijenjenu kemiju N. R. Hrvatske;

Dr. Milošu Zanku, ministru i predsjedniku Savjeta za prosvjetu, nauku i kulturu N. R. Hrvatske, za pomoć i razumijevanje prilikom kongresa i izložbe »Čovjek i materija«;

počasnim gostima Sir Robert Robinson-u i Lady Robinson, prof. Gustavu Hüttig i gospodi Hüttig, prof. Lavoslavu Ružički, počasnom predsjedniku Sastanka i kongresa i gospodi Ružička, te prof. Vladimiru Prelogu i gospodi Prelog;

zatim Akademijama i bratskim društvima:

Royal Society, London

Jugoslavenskoj Akademiji, Zagreb

Srpskoj Akademiji, Beograd

Slovenskoj Akademiji znanosti in umetnosti, Ljubljana

Srpskom hemiskom društvu, Beograd

Slovenskom kemijskom društvu, Ljubljana

Društvu kemičara N.R. B. i H., Sarajevo

Društvo na prirodnjacite N. R. Makedonije, Skopje

Prirodnjačkom društvu N. R. Crne Gore, Cetinje, te

Hrvatskom prirodoslovnom društvu, Matica, Zagreb.

Nakon izbora zapisničara (Šestan i Grdinić) i ovjervitelja zapisnika (Proštenik i Manasse) predsjednik Težak drži referat o organizaciji znanstveno-istraživačkog rada. (Vidi prikaz na str. 55 ovoga broja ARHIV-a).

Poslije referata daje predsjednik riječ tajniku Grdeniću.

Izveštaj tajnika

U razdoblju, za koje podnosim ovaj izvještaj, svakako je najznačajniji rezultat aktivnosti društva priredba i održavanje I. kongresa kemičara N. R. Hrvatske i Sastanka jugoslavenskih kemičara. Na prošloj je skupštini zaključak o priredbi kongresa prihvaćen u vezi s proslavom 25-godišnjice našeg društva u želji, da bi ta proslava bila što značajnija, što dostojnija. Na prijedlog predsjednika prof. Težaka toj je proslavi pridružena još i proslava 75-godišnjice laboratorijske kemijske nastave na Zagrebačkom sveučilištu. Na prošloj skupštini bilo je malodušnih, koji su sumnjali u uspjeh kongresa i nijekali potrebe kako kongresa tako i reprezentativne proslave. Najozbiljniji prigovor protiv održavanja kongresa bio je prigovor prekratkog roka, nedovoljnog vremena za pripreme. Pokazalo se međutim, da je i u tom kratkom vremenu bilo moguće prirediti i održati kongres sa sastankom i proslavama, štoviše i s izložbom, i da je taj kongres bio do sada najveća i najljepša manifestacija kemičara. Kongres je mnogo pridonio ugledu naše kemije i odjeknuo kao naučni događaj kod svih prirodoslovaca, a kao kulturni događaj prvoga reda uopće kod svih naučnih i javnih radnika.

Za postignuće takvog uspjeha kongresa zadužili su nas mnogi naši članovi pojedinci svojim požrtvovnim radom, no nepravediti bismo bili, kad među tim pojedincima ne bismo istaknuli zasluge našeg predsjednika prof. Težaka. Njegova je bila prva zamisao, i on je brižno rukovodio njezinim ostvarivanjem počevši od prvih obavijesti i poziva pa do provedbe vrlo složenog programa kongresa i proslave. Zato mi dopustite, da mu u ime upravnog odbora Hrv. kemijskog društva, a isto tako i sekcije D. I. T.-a u znak priznanja, predam spomen-album fotografija s kongresa, proslave i izložbe.

Ne bih htio, da ovaj izvještaj duljim nabranjanjem činjenica i opisom događaja, kojima smo svi više ili manje bili učesnici. Osim toga o tome se već pisalo na drugom mjestu. Istaknut ću samo neke komponente, zbog kojih mislim, da je kongres zajedno sa ostalim priredbama uspio.

U prvom redu tu je veliki interes Savjeta za prosvjetu, nauku i kulturu N. H. Hrvatske, koji je pružio veliku financijsku i moralnu pomoć.

Nadalje, suradnja svih kemičara Hrvatske, što je praktički bilo provedeno tako, da su kao priređivači nastupile one organizacije, koje obuhvaćaju kemičare bez obzira na njihovu stručnu aktivnost i društvenu ulogu, a to su Hrv. kemijsko društvo, Sekcija kemičara društva inženjera

i tehničara i Kemijska sekcija Jugoslavenske akademije. To povezivanje snaga bilo je od presudne važnosti i istini za volju treba reći, da je pomoć od strane posljednje nabrojene ustanove pružena tek u posljednjoj fazi.

I, treće, što mislim da je osobito pridonijelo uspjehu kongresa, je u tome, što kemičari nisu još imali takve priredbe, takvog skupa, na kom bi se referirali naučni radovi s kriterijem na način, kako se to u naučnom svijetu običava. Svijesni pak svoje vrijednosti, uvjereni u to, da su u ovoj poslijeratnoj periodu izgradnje mnogo učinili, pozdravili su oduševljeno kongres i poduzeli sve, da dadu najbolje što su imali. Bila je to zaista jedna smotra naše kemije i, sudeći po održanim referatima, ne bismo mogli naći kemičara, koji kongres nije ozbiljno shvatio i nastojao da se dobro prezentira.

Iz tog upravo razloga kongres je ispao ne kao vjerna slika našeg stvarnog stanja, nego kao uljepšana, popravljena. Kongres je nosio na sebi biljeg trenutnog, intenzivnog napora. On nas je prikazao organiziranim, nego što jesmo, brojnim i svestranim. No to nam je samo koristilo; vidjeli smo, što nam nedostaje i osvijetljen nam je put ka onome, što bi trebalo da bude.

Da navedem samo nekoliko podataka:

Broj registriranih učesnika kongresa iz naše države bio je 975, od toga po republikama:

Hrvatska	778
Srbija	90
Slovenija	44
Bosna i Hercegovina	40
Makedonija	20
Crna Gora	3

Ukupno je na kongresu bilo 159 referata i 4 kongresna predavanja.

Prema statistici izlazi, da je ukupno oko 50% svih kemičara F.N.R. Jugoslavije prisustvovalo sastanku i kongresu. Postoji i statistika prema institucijama i poduzećima, a ja bih samo spomenuo, da je od referenata dala

Hrvatska	132
Srbija	18
Slovenija	4
Bosna i Hercegovina	3
Makedonija	2

Usprkos najboljoj želji i nastojanju našeg društva i našeg odbora, da se organizira službeni kongres jugoslavenskih kemičara, to nije uspjelo. Organizacija takvog službenog kongresa pretpostavljala je pristanak kemijskih društava, ali od toga nije došlo. Ipak se može reći, da je sastanak bio u stvari kongres kemičara Jugoslavije.

Prilikom kongresa došlo je do 5. zasjedanja Koordinacionog odbora kemijskih društava FNR Jugoslavije. Na tom se zasjedanju raspravljalo o Savezu kemijskih društava. Pitanje, koje nije samo od važnosti za međusobnu vezu društava u državi, već se tiče i predstavništva u Internacionalnoj uniji za čistu i primijenjenu kemiju. Zaključeno je, da će predstavnici Slovenskog kemijskog društva izraditi kratak prijedlog o organima i poslovanju Saveza kemijskih društava. Oni su to i učinili, i do sada je Društvo kemičara Bosne i Hercegovine i Srpsko hemisko društvo o tome prijedlogu dalo mišljenje. Što se našeg društva tiče, mi smo se već na skupštini složili s osnivanjem saveza, i sad treba opet čitavu stvar prodiskutirati.

Osobito mjesto na kongresu zauzimala su kongresna predavanja istaknutih inozemnih kemičara i to nobelovaca Sir R. Robinsona, L. Ružičke, te profesora V. Preloga i G. Hüttiga. Osobit interes pobudilo je predavanje prof. Ružičke: »Organizacija znanstvenog rada«, i to ne samo među kemičarima. Nije Ružički prvi puta, da o tome kod nas govori. Prof. Ružička s velikim žarom nastoji pomoći zemlji, u kojoj se rodio, i to na onom području, koje najbolje poznaje, a to je područje nauke. Njegova je teza, da se znanstveni razvija i unapređuje na temelju nekih osnovnih iskustava, koja vrijede za sve, pogotovu male zemlje, iskustva, koja treba što efikasnije i što prije primijeniti, da se ne bi rasipao dragocjeni novac i vrijeme u traženju nekih naših, domaćih i specifičnih sredstava i uvjeta, pa se konačno došlo na ono, što bismo mogli odmah primijeniti. Mislim, da društvo ta nastojanja prof. Ružičke mora pomoći. Uostalom, prilike se kod nas u tom smjeru sve više razvijaju, utjecaj naučnih i stručnih društava se u tom pravcu sve više povećava.

Ostala aktivnost, upravo redovna, pa prema tome i najvažnija aktivnost društva odvija se u održavanju kolokvija, Centralne biblioteke i izdavanja Arhiva. Što se tiče Arhiva ne možemo nažalost, biti zadovoljni. O tome uostalom redakcioni odbor podnosi svoj izvještaj.

Centralna biblioteka je u toku cijele godine bila bez svog knjižničara, koji je obolio. Ipak su časopisi redovno primani i uvezani zahvaljujući brizi suradnika Fizičko-kemijskog instituta Prirodoslovnog fakulteta. Dalje mogu izvijestiti, da je sastavljen novi popis kemijskih i srodnih časopisa grada Zagreba i da je spreman za štampu. Ukoliko ne bude morlo doći do zajedničkog popisa s ostalim centrima, štampat će se on posebno za Zagreb. To bi onda bilo na trošak društva. Popis je vrlo važan, i štampanje bi trebalo ostvariti što prije.

U protekloj godini održano je 20 kolokvija, a od toga su 5 kolokvija održali gosti iz inozemstva.

Sjednice su održavane kvartalno, kako je već uobičajeno.

Broj članova uvećao se za 53 člana, tako da sada ukupan broj članova iznosi 321.

Ističem, da je osnovana sekcija nastavnik kemije na srednjim školama i da je počela radom na tretiranju nastavnih programa i metoda nastave kemije na srednjim školama.

Mogao bih ovaj kratak izvještaj završiti zaključkom, da je društvo pokazalo u protekloj godini stanovite potencijalne snage i vidne uspjehe, među koje u prvom redu pripada kongres, tako da je ušlo u dvadeset i šestu godinu svoga postojanja s dobrim izgledima. S druge strane imamo i neuspjeha na području izdavanja časopisa, a taj nedostatak treba što prije ukloniti.

Na kraju referata tajnik se naročito zahvaljuje predsjedniku Hrvatskog kemijskog društva B. Težaku na zalaganju oko kongresa i ističe ga kao glavnog organizatora te manifestacije. U ime upravnog odbora predaje mu spomen-album s kongresa pročitavši adresu koja glasi:

»Predsjedniku Hrvatskog kemijskog društva
profesoru Dr. ing. Boži T e ž a k u

za spomen na Sastanak kemičara F.N.R.J. i I. Kongres za čistu i primjenjenu kemiju N.R. Hrvatske održanih u Zagrebu od 13. do 17. listopada 1952.

Gospodine profesore!

Hrvatsko kemijsko društvo i Kemijska sekcija Društva inženjera i tehničara Hrvatske iskazuje Vam priznanje za Vaše neumorno i nesebično zalaganje koje ste uložili oko organizacije, pripreme i provedbe kongresa.

Zahvaljujući upravo tom Vašem zalaganju bio je kongres do sada najveća manifestacija aktivnosti naših kemičara. Uspjeh kongresa učvrstio je u nama vjeru u plodonosan rad u budućnosti.

Kao kongres tako i izložba kemijske djelatnosti Vaša je zamisao. Njom ste udarili temelje jednoj stalnoj ustanovi koja će odigrati važnu ulogu na popularizaciji kemije kod nas.

U Zagrebu, 20. listopada 1952.

Društvo inženjera i tehničara N. R. Hrvatske
Kemijska sekcija

Hrvatsko kemijsko društvo

Predsjednik se zahvaljuje i ističe svijest i suradnju svih, cijelog kolektiva, bez čijeg rada nema uspjeha ni uz najveća nastojanja pojedinaca.

Iza toga blagajnik Matijević podnosi izvještaj.

I z v j e š t a j b l a g a j n i k a

Stanje blagajne na dan 25. ožujka 1953.:		
Saldo 26. III. 1952.	Din	227.804.—
Primici od 26. III. 1952. do 25. III. 1953.	„	1.439.867.—
		<hr/>
Ukupno	„	1.667.671.—
Izdaci od 26. III. 1952. do 25. III. 1953.	„	554.192.—
		<hr/>
Gotovina na dan 25. III. 1953.	„	1.113.479.—
Od toga u Narodnoj banci	„	1.099.035.—
U ručnoj blagajni	„	14.444.—

Specifikacija

Primici

Članarina	Din	14.360.—
Prodaja »Arhiva«	„	18.000.—
Subvencije:		
Savjet za nauku i kulturu	„	600.000.—
Generalna direkcija kemijske industrije	„	450.000.—
Jugoslavenska Akademija	„	100.000.—
Tvornica »Pliva«	„	50.000.—
Iz blagajne DIT-a	„	18.000.—
Za banket ubrano	„	60.300.—
Kamati Narodne banke	„	15.089.—
Refundacije	„	114.118.—
		<hr/>
Ukupno	„	1.439.867.—

Izdaci

Troškovi kongresa	Din	285.088.—
Troškovi izložbe	„	45.790.—
Plaća činovnika i socijalno osiguranje	„	103.120.—
Poštarina	„	34.672.—
Uvez knjiga i časopisa	„	38.970.—
Troškovi Narodne banke	„	1.974.—
Sitni izdaci	„	4.256.—
Refundacije	„	40.322.—
		<hr/>
	„	554.192.—

Osim toga je blagajna HKD bila djelomično angažirana u vezi s izložbom UNESCO-a »Novi materijali«. Blagajnički je dio poslovanja s tom izložbom ovaj:

Primici:					
Utržak na blagajni izložbe	Din	72.965.—	Isplaćeni računi	Din	155.211.—
priznanicu od DIT-a	„	95.552.—	Gotovina	„	13.306.—
Podignuto na privremenu					
		<hr/>			<hr/>
Ukupno	„	168.517.—	Ukupno	„	168.517.—

Potvrde za isplaćene račune i gotovina predane su blagajni DIT-a, koja je izvršila konačne obračune za tu izložbu.

Htio bih istaknuti, da će se znatna gotovina društva u ovome času u najskorije vrijeme naglo smanjiti, jer predstoji isplata računa za »Arhiv« za godinu 1951. (3/4) i za godište 1952. Možemo već sada reći, da će poslije toga materijalna situacija društva biti kritična, ukoliko pravovremeno ne dobijemo dalje subvencije.

Budući da je glavni urednik »Arhiva« Miholić spriječen da sudjeluje na skupštini, izvještaj glavnog urednika podnosi Guštak.

Izvještaj glavnog urednika »Arhiva« za kemiju

U svom prošlogodišnjem izvještaju istakao sam, da je društvo po prvi put, otkako je počeo rat, uspjelo, da »Arhiv« za 1951. g. izda u dva dvobroja. Prvi dvobroj XXIII. godišta izašao je još u rujnu 1951., izdanje i štampanje drugog dvobroja zategnulo se iz različitih razloga preko očekivanja, pa je taj broj odštampan tek sada. Oba dvobroja zajedno obuhvaćaju ukupno 364 strane, pa je to najveće godište »Arhiva«, koje je dosad izašlo. Naučni radovi obuhvaćaju 282 strane, a po strukama raspoređeni su ovako: fizikalna kemija 85 str. (30,1%), organska kemija 35 str. (12,4%), biokemija, 9 str. (3,2%), analitička kemija 44 str. (15,6%) i tehnička kemija 109 str. (38,7%).

Dok su naučni radovi prema XXII. godištu porasli za 40 strana ili za 16,5%, dotle su referati pali sa 56 strana 1950. g. na 36 strana 1951. g. ili za 35,6%, a ako usporedimo prvi i drugi dvobroj XXIII. godišta, vidimo pače veoma nagao pad referata (sa 32 strane na 4 strane). Razlog je tome taj, što je časopis »Kemija u industriji« preuzeo u tome dijelom onu ulogu, koju je dosada igrao »Arhiv«. Uredništvo »Arhiva« već je od početka računalo s time, da će se grada »Arhiva« s vremenom morati porazdijeliti na nekoliko časopisa, pa je nastojalo, da ta različita područja razgraniči različitim slogom i paginacijom. Postavlja se samo pitanje, da li je već došao čas za tu podjelu i nije li osnivanje novog časopisa bilo ipak preuranjeno. Na to će pitanje međutim moći da daje odgovor samo budućnost u toku nekoliko idućih godina.

Činit će se kao neki antiklimaks, ako društvo za 1952. g. izdaje samo jedan četverbroj »Arhiva«, i to u znatno smanjenom obliku. Godište je već složeno ali još nije prelomljeno. Ono će obsežati oko 150 strana, od toga 120 strana naučnih radova. Ostalo su recenzije (6 strana) i vijesti (24 strane). Referata u ovom godištu uopće nema. Taj je pad u obujmu časopisa međutim više prividan, nego realan, a ima se svesti na činjenicu, da u taj broj ne će ući kongresna predavanja, koja će biti štampana u ovogodišnjem »Arhivu«. A naučni i organizacioni rad prošle godine stajao je u znatnoj mjeri u znaku kongresa, pa su tako na kongresu objavljeni mnogi radovi, koji bi inače bili ušli direktno u »Arhiv«.

Ako je prošle godine Hrvatsko kemijsko društvo slavilo svoj jubilej, proslavit će ga ove godine »Arhiv« sa svojim XXV. godištem. »Arhiv« je doduše počeo također da izlazi 1926. g., iste godine kad je osnovano i društvo, ali za rata 1944. g. uopće nije izdan, pa mu tako XXV. sveska izlazi tek ove godine.

Što se tiče kongresnih predavanja, redakcioni je odbor zaključio, da u »Arhiv« udu samo ona predavanja, koja odgovaraju zahtjevima, koji se normalno stavljaju na radove, što ulaze u »Arhiv«. Predavanja rasporedit će se bilo kao originalni radovi ili opet kao referati prema svome karakteru. Radovi, koji ne budu primljeni za »Arhiv«, vratit će se autorima, da ih eventualno objave u kojem drugom časopisu. Kako je sad došlo do razgraničenja materijala sa časopisom »Kemija u industriji«, otpast će u 1953. g. rubrika »Tehnološki članci«, pa će se ubuduće štampati samo oni članci iz tehničke kemije, koji imaju naučni karakter i sadržavaju originalne eksperimentalne podatke, dok se uopće eminentno praktičnih članaka iz kemijske tehnologije upućuju na časopis »Kemija u industriji«.

Nakon toga čita izvještaj sekcije profesora i nastavnika srednjih škola Krleža:

Izvještaj Sekcije profesora i nastavnika kemije srednjih škola

U mjesecu prosincu 1951. održan je osnivački sastanak sekcije profesora i nastavnika kemije srednjih škola za grad Zagreb. Do tog je sastanka došlo na poticaj Društva profesora i nastavnika grada Zagreba, koje nastoji i oko stručnog usavršavanja svih članova. Taj osnivački sastanak zaključio je, da se profesori i nastavnici kemije učlane u HKD i da tamo osnuju svoju sekciju. Već na prošloj godišnjoj skupštini HKD ušao je dr. Krleža u odbor HKD kao predstavnik te sekcije.

Rad sekcije odvijao se ovako:

1. Od prošle glavne skupštine HKD ova je sekcija održala tri plenuma. 24. V. prvi plenum na kojem je raspravljano o organizaciji sekcije, pa je o tome obaviješteno HKD, Savjet za nauku, prosvjetu i kulturu NR Hrvatske, Savjet za prosvjetu i kulturu GNO Zagreb, Društvo prof. i nast. NRH i grada Zagreba. U toj obavijesti zamolili smo imenovane ustanove i organizacije, da se u pogledu kemijske nastave na srednjim školama obraćaju na ovu sekciju. Ne možemo reći, da je u tome bilo mnogo uspjeha, jer se neke organizacije odnosno ustanove još uvijek obraćaju na pojedine naše članove. U tome ima i naše krivice. Smatramo naime, da bi bila dužnost profesora kemije, naših članova, da u svakom slučaju upute dotičnu ustanovu ili organizaciju ili na našu sekciju ili na Hrv. kem. društvo.

Na tom je plenumu zaključeno, da naša sekcija uredi ova pitanja:

a) Kemiju u višim razredima gimnazije mogu predavati samo profesori, kojima je kemija glavna struka, a u osmogodišnjim školama nastavnici, koji su studirali kemiju na VPŠ. Nisam siguran, da li u Zagrebu nema slučajeva, gdje to nije još provedeno.

b) U pogledu kolokvija HKD treba nastojati, da naši članovi prisustvuju predavanjima i da sami održavaju predavanja i referate. Dosad su naši članovi održali 4 referata, i to 3 na kongresu kemičara u listopadu 1952., a 1 na redovnom kolokviju u ožujku 1953. Imamo u programu još 2 referata naših članova do konca lipnja 1953. Koristim ovu zgodu, da ponovno iznesem, da je vrijeme održanja kolokvija u 18 sati nezgodno, jer polovica naših članova, koji rade u popodnevnom turnusu imade obuku do 19 sati, pa ne mogu učestvovati na kolokvijima. Zato predlažem u ime naše sekcije, da se vrijeme kolokvija premjesti na 19 sati.

c) Plenum je postavio zahtjev za sniženjem broja sati kao i za uredjenje materijalnih pitanja svojih članova.

2. Plenum je održan 16. X. 1952. u DIT-u za vrijeme kongresa kemičara. Tom je plenumu prisustvovalo oko 60 profesora i nastavnika kemije iz čitave Hrvatske, a među njima i nekoliko kolega iz Makedonije, Srbije i Bosne. Na tom je sastanku zaključeno, da se svi profesori i nastavnici kemije srednjih škola upišu u HKD, gdje će sačinjavati posebnu sekciju. Vodstvo

sekcije povjerava se zagrebačkim kolegama. Mi smo na 3. plenumu u veljači 1953. zaključili, da ovu sekciju unutar HKD za NR Hrvatsku vodi dr. Križić, kao član odbora HKD, a zagrebačku sekciju da vodi prof. Ubel. Važan zaključak kongresnog sastanka je prijedlog za osnivanje podružnica HKD u većim industrijskim centrima, pa molim godišnju skupštinu, da o tome povede raspravu i donese zaključak. Takove podružnice imade Društvo kemičara Bosne i Hercegovine i Srpsko hemisko društvo.

3. plenum održan je 19. II. 1953., gdje se je raspravljalo o položaju kemije u novom nastavnom planu, o čemu je održan referat 11. III. 1953. Naše je društvo na temelju toga referata i diskusije uputilo Društvu prof. i nast. srednjih škola NRH svoje primjedbe na prijedlog nastavnog plana, kao i ponudu za suradnju kod izradbe novog programa za kemiju

Uz to je bilo zaključeno, da se staleškoj organizaciji ponovno upute prijedlozi za uređenje broja sati i materijalnih pitanja profesora.

Sekcija je putem školskih novina obavještavala članove o kolokvijima i o radu Centralne knjižnice HKD, a isto su obavještavanja vršena i putem Društva profesora i nastavnika za grad Zagreb.

Zadnji je kolokvij pokazao kako je potrebno, da gimnazijski profesori kemije sudjeluju u radu HKD, jer je to najbolja prilika, da informiraju kemičare iz produkcije i visokih škola o radu na gimnazijama, jer iz neupućenosti imaju neki krive poglede na naš rad. U gimnazijama nema više »Kreidenkemije« sav se rad kemičara bazira na eksperimentu kojega izvode ne samo profesori, nego i daci. Osim toga na školama rade dačke kemijske grupe izvan redovne nastave, a na redovnim satovima u velikom broju škola održavaju se vježbe iz kemije sa cijelim razredima, iako su naše materijalne prilike u pogledu laboratorijskog rada vrlo, vrlo loše (kod nekih).

S druge strane neosporno je korisno, a nikako gubitak vremena prisustvovanje kolokvijima čiste i primijenjene kemije, jer na taj način dobivamo informacije i o napretku kemijske nauke i kemijske industrije. Dobar pak gimnazijski profesor mora biti uvijek na visini u svojoj struci

Mi imamo velikih poteškoća, jer s jedne strane moramo istodobno biti specijalisti i za opću i za anorgansku i za organsku kemiju, a djelomično i za kemijsku tehnologiju, a s druge strane opterećuje nas veliki broj sati (24 sata predavanja) uz razne ostale školske dužnosti.

Mi se nadamo međutim, da ćemo moći sva ova naša pitanja uspješno riješiti putem Hrvatskog kemijskog društva, a u suradnji sa Društvom profesora i nastavnika srednjih škola NR Hrvatske.

Nakon podnesenih izvještaja predsjednik čita dopis Hahnova za diskusiju o izlaženju »Arhiva«, koji glasi:

Upravnom odboru Hrvatskog kemijskog društva u Zagrebu

U smislu točke 5) poziva na Glavnu godišnju skupštinu Hrvatskog kemijskog društva, koja će se održati dne 25. o. mj., slobodan sam podnijeti sljedeći prijedlog:

Predlažem, da se na Glavnoj godišnjoj skupštini HKD objektivno razmotri pitanje, da li je odbor društva u pogledu izdavanja društvenog časopisa »Arhiv za kemiju« u protekloj godini uspješno izvršio zadatke koji su u tom pogledu pred njega bili postavljeni ili ne. Naročito bi trebalo razmotriti pitanje frekvencije izlaženja »Arhiva«, kao i napretka koji je u tom pogledu postignut u toku posljednjih 7 godina. Trebalo bi također razmotriti događaje u vezi s posljednjim brojem »Arhiva«, te na temelju takve analize postaviti pitanje, da li Godišnja skupština smatra da su glavni urednik i članovi redakcionog odbora izvršili u protekloj godini svoje zadatke na zadovoljavajući način ili ne.

Ukoliko se Skupština izjasni, da je zadovoljna s radom redakcionog kolegija, imat će glavni urednik i redakcioni odbor zadovoljstvo, da je njihovom radu izrečeno priznanje, ukoliko se pak skupština izjasni u protivnom smislu, to predlažem, da skupština glavnog urednika kao i sve članove redakcionog odbora razriješi dosadašnje dužnosti i da izabere novi redakcioni odbor, koji će vršiti sve poslove oko uređivanja »Arhiva« u vremenskom periodu do sljedeće godišnje skupštine društva.

Ovaj prijedlog iznosim kao član HKD, koji je ponosan na mnoge uspjehe društva u proteklih godinama i koji bi iskreno želio da se pitanje izdavanja »Arhiva« jednom riješi na način koji odgovara našim potrebama i mogućnostima.

Uz drugarske pozdrave

V. Hahn v. r.

U diskusiji Matijević čita dopis Herrmanna, koji se tuži na sporo i neredovno izlaženje »Arhiva«.

Guštak primjećuje, da se redakcioni odbor sastao svega jednom, da se nisu sve stvari u vezi s »Arhivom« tamo rješavale i da rad oko »Arhiva« nije bio organiziran. Ističe potrebu čvrste organizacije.

Hahn obrazlaže svoj prijedlog za diskusiju; kaže, da nije imao namjeru umanjiti zasluge ljudi, koji su to već prije dugo radili. Sve objektivne poteškoće ne mogu, međutim, opravdati neredovno izlaženje »Arhiva«, kad se pokazalo, da sva druga pitanja društvo može uspješno rješavati, to više, što je časopis jedna od glavnih manifestacija djelatnosti društva. Funkcije urednika treba porazdijeliti na članove redakcionog odbora.

Pinter misli, da nije važno istraživati, tko je kriv za stanje s »Arhivom«, nego predlaže, da se izabere novi urednik.

Sunko kaže, da ni pripreme za kongres nisu mogle biti odlučna smetnja za redovno izlaženje »Arhiva«. Predlaže, da se izabere novi odbor, koji će srediti prilike.

Guštak traži, da se biraju ljudi, koji nisu suviše zauzeti drugim poslovima.

Matijević se osvrće na pojave s kongresa, gdje se pokazalo, da ima mnogo članova društva, koji su pokazali želju da rade, a da dosad nisu bili privučeni na aktivnost.

Grdenić smatra, da bi trebalo izabrati glavnog urednika, tehničkog urednika i redakcioni odbor, koji bi pregledavao radove i ne bi imao posla s tehničkom stranom izdavanja »Arhiva«.

Plavšić pita, da li postoji mogućnost, da društvo stalno honorira osobu, koja bi vršila izvjesnu dužnost.

Težak odgovara, da to nije praksa, osim što se honorirao glavni urednik. Sada će međutim trebati honorirati osobu, koja će vršiti izvjesne tehničke poslove u uredništvu. Predsjednik kaže, da »Arhiv« nije bio dobro redigiran i prelomljen, te da se kod toga dosta zakazalo. Redakcioni kolegij treba preuzeti poslove oko usklađivanja terminologije, jezika i dr. Tehnički dio vodilo je nekoliko ljudi, koji nisu uvijek mogli da to vrše. Zato ti poslovi moraju biti koncentrirani na jednom mjestu. Netko uvijek mora biti u štampariji, da prati rad oko slaganja »Arhiva«. Predlaže, da jedan kolektiv preuzme odgovornost oko »Arhiva«. Taj kolektiv treba da u potpunosti sudjeluje pri tom radu. Glavni urednik ne bi trebao imati kontakt sa štamparijom. Radove bi trebalo primati u jednom mjestu, otkud bi išli na recenzije i ponovo se vraćali. Predlaže, da se zamoli glavni urednik, da odustane od svoje dužnosti i da se to preda jednom kolektivu.

Guštak napominje, da je glavni urednik imao i velikih poteškoća s redakcijom i da korekture nisu bile izvršavane. Predlaže, da tehnički urednik bude honoriran. Smatra, da bi za izbor u redakcioni odbor došli u obzir Vouk, Grdenić, I. Filipović i Matijević.

Plavšić smatra, da tehnički urednik ne mora biti stručnjak.

Težak napominje, da tehnički urednik mora biti stručnjak, jer mora poznavati materiju kod eventualnih nesporazuma u redakciji.

Sunko predlaže, da »Arhiv« uređuje redakcioni odbor s jednim tehničkim redaktorom.

Težak se obavezuje, da će njegov institut vršiti redakciju. Smatra, da treba izabrati četiri, odnosno šest ljudi, koji bi trebali preuzeti redakciju, dok se prilike ne uredi.

U ime nadzornog odbora Njegovan daje izvještaj, da je sve nađeno u redu. Ističe pitanje članarine i propagande među kemičarima, koji nisu ućlanjeni.

Nakon prijedloga Pintera, da se da razrešnica redakcionom odboru, skupština to odobrava i time je razrešnica dana.

K. Weber predlaže za glavnog urednika Težaka, a za članove redakcionog odbora Vouka, I. Filipovića, Matijevića i Grdenića.

Stubičan smatra, da treba postojati glavni urednik, koji nosi odgovornost za časopis.

Guštak ističe, da za odgovornost mora postojati odgovorni urednik.

Hahn predlaže, da se primi prijedlog K. Webera, t. j. da se izaberu predsjednik i četiri člana redakcionog odbora. Matijević predlaže još Alaupovića i Sunka.

Prijedlog skupština prima.

Grdenić kaže, da mu je nemoguće prihvatiti tu funkciju zbog opterećenja na drugim mjestima.

Na prijedlog Matijevića, da se primi u redakcioni odbor i Guštak, predsjednik Težak priopćuje, da društvo dobiva novi redakcioni odbor, koji treba da raščisti situaciju. U taj odbor ulaze Težak, Vouk, Matijević, I. Filipović, Alaupović, Sunko i Guštak. Na prijedlog predsjednika prima se u odbor i Miholić.

Manasse predlaže, da se jedna osoba iz odbora honorira i zaduži kao tehnički redaktor. Krleža predlaže, da se osnuju sekcije i u drugim mjestima Hrvatske. Treba u svakom mjestu naći nekoga, tko bi držao vezu s društvom.

Dugošević ističe potrebu organizacije svih kemičara u FNRJ.

U diskusiji, koja se razvila o prijedlogu Krleže za pomicanje vremena kolokvija društva, da bi srednjoškolski nastavnici mogli prisustvovati. Ubel kaže, da se u školama izlazi ususret nastavnicima kemije, da mogu prisustvovati kolokvijima.

Nakon toga predsjednik Težak zaključuje skupštinu.

(Redakcija zaključena 8. maja 1953.)

»Arhiv za kemiju« izlazi godišnje u četiri broja. Pretplata godišnje 600 dinara (ili 2 \$). Članovi Hrvatskog kemijskog društva dobivaju Arhiv besplatno. Za izdavača odgovara odgovorni urednik. Glavni i odgovorni urednik Prof. Dr. Božo Težak, Zagreb, II. Cvjetno naselje 24. Uprava: Zagreb, Marulićev trg 19/II. (Pošt. pret. 131). Račun kod Narodne banke FNRJ: Hrvatsko kemijsko društvo 406-T-775.